

DWA.510.31.2.2017

Prof. Zofia Uzelac
Wydział Aktorski
PWSFTviT im. L. Schillera
w Łodzi

**Recenzja pracy doktorskiej pana
Cezarego Ilczyny
pt. „Postać i rola Horodniczego w przedstawieniu „ Rewizor”
Mikołaja Gogola w reżyserii Giovanni’ego Castellanos
odczytane i zagrane przy pomocy elementów techniki aktora
wg Michaiła Czechowa”
oraz dorobku artystycznego i pedagogicznego w związku z toczącym
się postępowaniem o uzyskanie stopnia doktora
w dziedzinie: Sztuk Teatralnych.**

1602 2018
13/P/02/18

Pan Cezary Ilczyna ukończył Wydział Lalkarski Państwowej Wyższej Szkoły Teatralnej im. Ludwika Solskiego w Krakowie, Filia we Wrocławiu w roku 1984. W roku 1989 zdał egzamin eksternistyczny dla aktorów dramatu przed Państwową Komisją Egzaminacyjną Ministerstwa Kultury i Sztuki w Warszawie. Od 1983 roku pracował w Teatrze Dramatycznym w Słupsku, od 1985 w Teatrze Dramatycznym w Elblągu, od 1986 roku w Teatrze Polskim w Bydgoszczy, a od 1988 do dziś w Teatrze im. Stefana Jaracza w Olsztynie.

Zagrał ponad 100 głównych, ważnych ról w repertuarze klasycznym i współczesnym. Znaczące role w dorobku artystycznym to: Cezary Baryka w „Przedwiośniu”, Grabiec w „Balladynie”, Astrof w „Wujaszku Wanii”, Doktor Grüne w „Wariacie i zakonniczy”, Lucjusz w „Igraszkach z diabłem”, Papkin w „Zemście”, Clov w „Końcówce”, Argan w „Chorym z urojenia”, Pankracy w „Nieboskiej Komedii”, Harpagon w „Skąpcu”, Horodniczy w „Rewizorze”, Eugeniusz w „Tangu”, Wujek w „Kartotece”.

Recenzenci pochlebnie wyrażają się o Panu Cezarym Ilczynie. Po premierze „Królowej piękności z Leenane” - „Stworzył nieprzeciętną postać /..., Beata Zelmańska-Teatr. Ewa Mazgal w Gazecie Olsztyńskiej, po premierze „Zemsty” uznała, że „Rolą tego przedstawienia jest bez wątplenia Papkin Cezarego Ilczyny”. „Dobrą rolę, nieprzerysowaną, pełną humoru i wycucia stworzył Cezary Ilczyna jako Papkin. To błazen, ale i człowiek z krwi i kości” napisała Beata Borkowska na łamach Dziennika Pojezierza. Z miesięcznika Teatr, fragment recenzji Michała Kasperowicza „Najpełniej myśl tę (w zamiarze reżysera) zagrał Cezary Ilczyna. Tadeusz Szyłłejko w Gazecie Wyborczej po premierze „ Gdyby” Bogusława Schaeffera pisał „ Gdyby” napisane jest jak muzyczna partytura, gra motywów i tematów. Czwooro aktorów w ciągu godziny i dwudziestu minut ciągle zmieniając kostiumy i cały swój wygląd, wcielając się w ponad trzydzieści postaci radzi sobie z zawrotnym tempem bardzo dobrze”.

Pan Cezary Ilczyna wielokrotnie pełnił funkcję asystenta reżysera oraz sam wyreżyserował trzy przedstawienia w Teatrze im. Stefana Jaracza w Olsztynie „ Hotel Palace” R. Topor i inni, oraz według własnego scenariusza „ Intermedia staropolskie” i „ Tango z popiołów”. Imponująca jest lista nagród przyznanych Panu Cezaremu Ilczynie: Nagroda w plebiscycie Teatru im. Stefana Jaracza w Olsztynie „ Teatralna Kreacja Roku”, za rolę Błazna w *Wieczorze Trzech Króli* Williama Szekspira (1997), Nagroda za całokształt

pracy twórczej przyznana przez Kapitułę plebiscytu Teatru im. Stefana Jaracza w Olsztynie „Teatralna Kreacja Roku” (1997), Nagroda w plebiscycie Teatru im. Stefana Jaracza w Olsztynie „Teatralna Kreacja Roku”, za rolę Clova w *Końcówce* S. Becketta (1998), Nagroda w plebiscycie Teatru im. Stefana Jaracza w Olsztynie „Teatralna Kreacja Roku”, za rolę Papkina w *Zemście Aleksandra Fredry* (1999), Nagroda w plebiscycie Teatru im. Stefana Jaracza w Olsztynie „Teatralna Kreacja Roku”, za rolę Argana w *Chorym z urojenia* Moliera (2000), za rolę Harpagona w *Skąpcu* Moliera (2008), wyróżnienie jury głównego 42 Konfrontacji Opolskich „Klasyka polska”- za rolę Wujka w *Kartotece* Tadeusza Różewicza (2017). Nagrody władz miasta Olsztyna: 2005- Nagroda Przewodniczącego Rady Miasta, 2006- Nagroda Marszałka Województwa Warmińsko- Mazurskiego, 2012- Nagroda Prezydenta Olsztyna, 2015- Nagroda Wojewody Warmińsko- Mazurskiego, 1998- Zasłużony Działacz Kultury (odznaczenie nadane przez Ministra Kultury i Sztuki RP), 2002 nominacja do tytułu „Mistrza Mowy Polskiej”. Nagrody państwowe: 2005- Brązowy Krzyż Zasługi- nadany przez Prezydenta RP, 2013- Brązowy Medal Gloria Artis -nadany przez Ministra Kultury i Sztuki RP.

W latach 1993- 1994 oraz od roku 2004 Pan Cezary Ilczyna jest wykładowcą Policealnego Studium Aktorskiego im. Aleksandra Sewruka przy Teatrze im. Stefana Jaracza w Olsztynie. Zajmuje się „ Interpretacją Wiersza”, „ Scenami prozą”, a obecnie prowadzi przedmiot „Sceny klasyczne” i „ Aktor i media- słuchowisko”.

Od czerwca 2014 do lutego 2016 r. pełnił funkcję Kierownika Działu Nauczania.

Od 1996- 2014 był wykładowcą przedmiotu „ Fonetyka” w Wyższym Seminarium Duchownym „Hosianum”, oraz na Uniwersytecie Warmińsko- Mazurskim w Olsztynie, na Wydziale Teologii - „ Emisja głosu”.

W latach 2008- 2014 był wykładowcą przedmiotu „ Emisja głosu” w TWP WSP w Olsztynie.

Pan Cezary Ilczyna był również reżyserem przedstawień dyplomowych Policealnego Studium Aktorskiego w Olsztynie m.in. „Iwona” wg Witolda Gombrowicza, „ Siostry” wg Antoniego Czechowa i Janusza Głowackiego, „ Franz K” wg „ Procesu” Franca Kafki. Jest autorem publikacji skryptu akademickiego wydanego przez Uniwersytet Warmińsko- Mazurski w 2001 r. pt. „ Fonetyka”.

Tematem pracy doktorskiej Pana Cezarego Ilczyny jest rola Horodniczego w przedstawieniu „ Rewizor” Mikołaja Gogola w Teatrze im. Stefana Jaracza w Olsztynie w reżyserii Giovanni’ego Castellanos. Premiera odbyła się 17 grudnia 2011 roku. Rola

Horodniczego zdobyła uznanie krytyki i publiczności. „Bardzo lubię taki teatr. Teatr pełen ruchu, muzyki i charakterystycznych postaci i taki właśnie jest „Rewizor” w reżyserii Giovanni’ego Castellanos’a ze znakomitą rolą Cezarego Ilczyny”- Gazeta Olsztyńska nr. 135, 13 czerwiec 2014 roku. Tytuł rozprawy pisemnej to, „Postać i rola Horodniczego w przedstawieniu „Rewizor” Mikołaja Gogola w reżyserii Giovanni’ego Castellanos’a odczytane i zagrane przy pomocy elementów techniki aktora wg Michaiła Czechowa”. Praca pisemna zaczyna się konstatacją z Michaiła Czechowa „Sztuka aktora zależy od głębokości wewnętrznej przemiany”.

W pracy znajduje się opis procesu twórczego w oparciu o technikę wielkiego aktora i pedagoga rosyjskiego. Pan Cezary Ilczyna przyznaje, iż Czechow dał mu możliwość odświeżenia spojrzenia na zawód aktora. Mógł posłużyć się jego metodą jako czymś nowym, a zarazem czymś bliskim i własnym, dlatego też w pracy pisemnej, znajduje się opis najważniejszych narzędzi dla aktora wg metody Michaiła Czechowa.

Praca składa się ze wstępu, pięciu rozdziałów, suplementu i bibliografii. Pierwszy rozdział poświęcony jest pracy aktora nad rolą według systemu Stanisławskiego i Michaiła Czechowa. Zawiera biografię Michaiła Czechowa oraz analizuje wpływ Konstantego Stanisławskiego na krystalizowanie się poglądów artystycznych Czechowa. Rozdział drugi – *Atmosfera*, poświęcony jest kreowaniu i rozbudowywaniu wyobraźni i intuicji aktora. Rozdział trzeci- *Gest psychologiczny*. „Gest psychologiczny”, jest środkiem wyrażającym postać w skondensowanej formie przez intuicyjne uchwycenie nadrzędnego pragnienia danej postaci. Kolejny rozdział nosi tytuł *Charakterystyczność* – znajduje się w nim opis kolejnych elementów techniki aktorskiej- ciało wyobrażone i wyobrażone centrum oraz promieniowanie, wysyłanie energii. Rozdział piąty *Horodniczy- rola i postać*, to rozdział najważniejszy w którym autor opisuje konkretnie w oparciu o metodę Michaiła Czechowa, próby analityczne oraz praktyczne elementy procesu twórczego, aż do powstania roli Horodniczego.

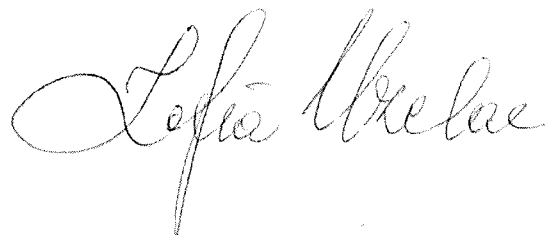
Pozwolę sobie zacytować słowa Tadeusza Łomnickiego dotyczące techniki Michaiła Czechowa „Przyszpilić ideę” oto działanie jakby wyjęte z tego podręcznika, który wierzy w aktorstwo i aktora/...prawdziwa bezpośredniość, właściwa każdemu aktorowi, wybuchu w nim z nową siłą po systematycznej i wytrwałej pracy. W każdym, naprawdę każdym rozdziale tej książki uważny aktor, reżyser, pedagog (zwłaszcza pedagog który aż nazbyt często- jak wynika z moich obserwacji- wierzy w „pusty, szczęśliwy przypadek”) znajdzie przestrożę, podniecie myślową, wezwanie do podjęcia własnych poszukiwań. Ta książka

podręcznik gry aktorskiej /...jest oczyszczeniem nas samych ze sztańp, brudów, przyzwyczajęń, frazesów i kabotyństwa. Kabotyństwa, które najskuteczniej zamyka wewnętrzne i zewnętrzne drogi prowadzące do świadomości”.

Promotorem pracy doktorskiej Pana Cezarego Ilczyny jest prof. Jarosław Gajewski. Myślę, iż tak interesująca praca mogła powstać dzięki ogromnej wiedzy i doświadczeniu Pana Profesora. Pracę przeczytałam z podziwem dla jej treści i formy.

Pan Cezary Ilczyna jest aktorem i pedagogiem ciągle poszukującym i wzbogacającym swój warsztat aktorski i metody pedagogiczne, a jego bogaty dorobek i sukcesy jakie osiągnął świadczą o jego talencie i wyjątkowej osobowości.

Biorąc pod uwagę dorobek artystyczny i pedagogiczny Pana Cezarego Ilczyny stwierdzam, że w pełni spełnia warunki artykułu 16 ustawy z 14 marca 2003 roku (z późniejszymi uzupełnieniami) i wnioskuję o przyznanie panu Cezaremu Ilczynie stopnia doktora w dziedzinie sztuk teatralnych.

Łódź, dnia 16 lutego 2018 r.